

UCHWAŁA Nr XXXIV/442/2021
Rady Miejskiej Leszna
z dnia 15 stycznia 2021 roku

w sprawie nadania odznaczenia „Zasłużony dla Miasta Leszna” Panu Aleksandrowi Starzyńskiemu.

§ 1

Na podstawie art. 6 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz § 54 ust. 2, §55, §56 Statutu Leszna stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XI/113/99 Rady Miejskiej Leszna z dnia 27 maja 1999 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego Nr 59, poz. 1252 z 24 sierpnia 1999 roku ze zm.), Rada Miejska Leszna:

przyznaje

Panu ALEKSANDROWI STARZYŃSKIEMU
ODZNACZENIE
„ZASŁUŻONY DLA MIASTA LESZNA”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący

Rady Miejskiej Leszna

Adam Kośmider

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XXXIV/442/2021
Rady Miejskiej Leszna
z dnia 15 stycznia 2021 roku

w sprawie nadania odznaczenia „Zasłużony dla Miasta Leszna” Panu Aleksandrowi Starzyńskiemu.

Aleksander Starzyński urodził się w 1946 r. w Lesznie, gdzie ukończył szkołę podstawową, a później liceum ogólnokształcące, zdając w 1964 r. egzamin dojrzałości. Następnie kontynuował naukę na Politechnice Wrocławskiej, jednak ostatecznie, w 1972 r., ukończył archeologię na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zaważyło to ewidentnie na jego dalszej karierze zawodowej, która od tej pory przebiegała pod znakiem działalności na rzecz ochrony zabytków i w cieniu muzealnictwa.

Z początkiem 1973 r. A. Starzyński został kierownikiem Muzeum Miasta Środa Śląska, gdzie pracował do 1976 r. W tym czasie, w 1975 r., na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, został odznaczony przez Generalnego Konserwatora Zabytków srebrną odznaką „Za opiekę nad zabytkami”.

Od stycznia do końca października 1976 r. był zatrudniony w Muzeum Narodowym w Poznaniu i został oddelegowany do Leszna, a to w celu pełnienia funkcji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych. Od listopada 1976 r. sprawował dalej tęże funkcję, pracując początkowo w Muzeum Okręgowym w Lesznie, a od 1 kwietnia 1977 r. w państwowym Biurze Dokumentacji Zabytków w Lesznie.

Jako Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych województwa leszczyńskiego Starzyński dał się poznać jako świetny organizator, fachowiec, a do tego osoba silnie zaangażowana na rzecz ochrony dziedzictwa, skądinąd nie tylko archeologicznego. Dość powiedzieć, że przy ówczesnej mizerii środków finansowych, materiałowych i braku specjalistycznego zaplecza, Konserwator Starzyński potrafił doprowadzić do sytuacji, w której ówczesne województwo leszczyńskie stało się wiodącym w zakresie badań archeologicznych w Polsce. Dzięki osobistemu zaangażowaniu i cechom charakteru zapewnił sobie współpracę najlepszych ośrodków badawczych oraz naukowców w Polsce. Przypomnieć tu trzeba zasługi Starzyńskiego w sferze zrealizowanego w pełni, jako pierwszy w kraju, ogólnopolskiego programu Zdjęcie Archeologiczne Polski. Nie sposób też zapomnieć o osobistym i społecznym udziale w inicjatywie stworzenia Wojewódzkiego Ośrodka Archeologiczno-Konserwatorskiego w Trzebinach, co przyczyniło się m.in. do uratowania pałacu w Trzebinach, a ponadto do wykreowania placówki wyjątkowej w skali ówczesnej Polski. Notabene o olbrzymim zaangażowaniu w tę inicjatywę świadczy fakt, że to właśnie Aleksandrowi Starzyńskiemu powierzono funkcję pierwszego dyrektora Ośrodka (1985–1990).

Od 1990 r. A. Starzyński był Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków ówczesnego województwa leszczyńskiego, a od 1999 r. kierownikiem leszczyńskiej delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu. Z początkiem 2002 r. został powołany na stanowisko Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, które zajmował do 2014 r., a więc przez 12 lat.

W trakcie pełnienia funkcji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lesznie, a później w Poznaniu, Aleksander Starzyński wykazał się znaną powszechnie i docenianą troską o zabytki Leszczyńskiego oraz całej Wielkopolski. Poważany był też jako wybitny fachowiec z zakresu archeologii, o czym świadczy fakt, że kolejni ministrowie kultury względnie kultury i dziedzictwa narodowego odwoływali się do jego wiedzy oraz doświadczenia w przedmiotowym zakresie, i to w skali ogólnopolskiej. Wiedza ta była zresztą wielokrotnie doceniana, o czym świadczy m.in. przyznanie w 2011 r. srebrnego Medalu Zasłużony Kulturze „Gloria Artis”.

W skali Wielkopolski na uwagę zasługuje fakt, że w czasie jego opieki konserwatorskiej nad województwem nastąpiły liczne wpisy do rejestru zabytków obiektów świeckich, sakralnych, ale też i tych związanych z techniką, do których Konserwator Starzyński miał słabość, rozumiejąc doskonale ich wartość. Jeszcze dziś pomnikowym przykładem pozostaje największy w Polsce wpis do rejestru zabytków stacji i parowozowni w Gnieźnie, czy też zespołowy wpis do rejestru zabytków wszystkich stopni wodnych na wielkopolskim odcinku Kanału Noteckiego. Nie sposób abstrahować również od działań na rzecz objęcia wielkopolskich zabytków prestiżowym tytułem Pomnik Historii, o czym przypominają zespół klasztorny na Świętej Górze w Gostyniu, zespół pałacowo-parkowy w Kórniku, opactwo cysterskie w Łądzie oraz benedyktyńskie w Lubiniu czy też układ urbanistyczny Poznania. Z punktu widzenia Leszna przypomnieć wypada wpis do rejestru zabytków młynów przy ul. Przemysłowej, zespołu koszarowego przy ul. Raclawickiej, tudzież spektakularne prace restauratorskie w leszczyńskiej farze św. Mikołaja, prace konserwatorskie kościoła św. Jana, pałacu Sułkowskich przy pl. T. Kościuszki i wiele innych.

Mając na uwadze olbrzymi wkład Aleksandra Starzyńskiego w działalność na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, nie tylko tego związanego z archeologią, ale również z całą szeroko pojętą spuścizną zabytkową Wielkopolski, nadto promowanie naszego miasta i środowiska leszczyńskich specjalistów w sferze ochrony zabytków, wnioskujemy o nadanie Aleksandrowi Starzyńskiemu, emerytowanemu Wielkopolskiemu Konserwatorowi Zabytków, tytułu „Zasłużony dla Miasta Leszna”.

Z wyrazami szacunku

dr hab. Miron Urbaniak, prof. nadzw.
Zastępca prezesa
Leszczyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk